

Więzadła stawów obojczyka i przekrój czołowy przez staw ramienny prawy, widok od przodu. Po stronie lewej usunięto powierzchnię przednią części kostnych

Staw łokciowy (*art. cubiti*; elbow joint) jest stawem złożonym z trzech stawów objętych wspólną torebką stawową. Jego składowymi są stawy: ramiennie-łokciowy (o typie zawiasowym), ramiennie-promieniowy (kulisty) i promieniowo-łokciowy bliższy (obrotowy). Więzadła stawu łokciowego: **więzadło poboczne łokciowe** (*lig. collaterale ulnare*; ulnar collateral ligament) i **więzadło poboczne promieniowe** (*lig. collaterale radiale*; radial collateral ligament). Ruchy to zginanie i prostowanie oraz ruchy obrotowe: nawracanie (*pronatio*; pronation) i odwracanie (*supinatio*; supination).

Staw promieniowo-łokciowy bliższy (*art. radioulnaris proximalis*; proximal radio-ulnar joint) jest stawem obrotowym. Główkę stawową tworzy obwód stawowy głowy kości promieniowej, panewkę – wcięcie promieniowe kości łokciowej, a uzupełnia ją **więzadło pierścieniowe** (*lig. annulare radii*; annular ligament of radius), obejmując obwód stawowy głowy kości promieniowej. **Więzadło czworokątne** (*lig. quadratum*; quadrate ligament) jest silnym pasmem ograniczającym ruchy nawracania i odwracania.

Staw promieniowo-łokciowy dalszy (*art. radioulnaris distalis*; distal radio-ulnar joint) [22.3] tworzy głowa kości łokciowej z jej obwodem stawowym

i wcięcie łokciowe kości promieniowej. Oba stawy promieniowo-łokciowe są sprzężonymi stawami obrotowymi. Umożliwiają nawracanie i odwracanie.

Błona międzykostna przedramienia (*membrana interossea antebrachii*; interosseous membrane of forearm) [22.1] rozpięta jest między brzegami międzykostnymi. Ku górze kończy się silną **struną skośną** (*chorda obliqua*; oblique cord). Błona nie hamuje ruchów obrotowych, a zapobiega podłużnemu przesuwaniu się kości przedramienia. Stanowi też miejsce przyczepu mięśni przedramienia.

Staw promieniowo-nadgarstkowy (*art. radiocarpalis*; wrist joint) łączy kość promieniową z szeregiem bliższym kości nadgarstka. Jest stawem eliptycznym. Panewkę tworzy powierzchnia nadgarstkowa kości promieniowej oraz krążek stawowy, oddzielający koniec dalszy kości łokciowej od kości trójganiastej. Powierzchnia stawowa nadgarstkowa kości promieniowej ma dwa pola, dla kości łódeczkowatej i księżycowatej. Główka stawowa jest utworzona przez wszystkie kości szeregu bliższego nadgarstka, z wyjątkiem kości grochowatej, połączone w jedną całość więzadłami międzykostnymi. Ruchy: zgięcie i prostowanie, przywiedzenie i odwiedzenie oraz obwodzenie. Staw dwuosioły.

Staw promieniowo-nadgarstkowy wzmacniają: więzadła poboczne nadgarstka promieniowe i łokciowe [22.4], więzadła dłoniowe [22.6] i grzbie-

towe promieniowo-nadgarstkowe i łokciowo-nadgarstkowe [22.5].

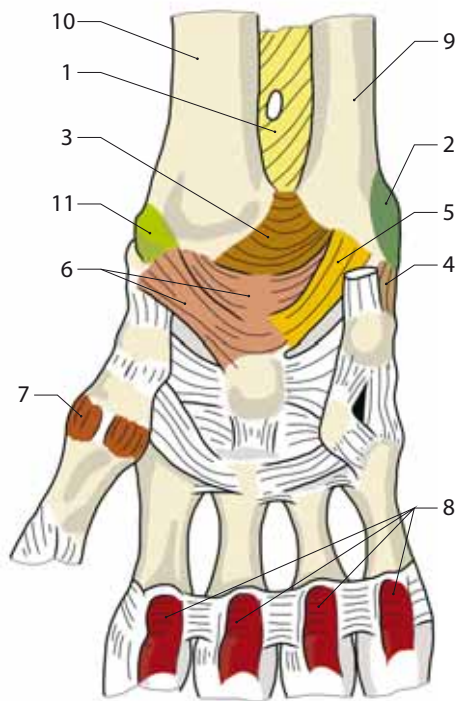
Jama tego stawu jest oddzielona od jamy stawu promieniowo-łokciowego dalszego krążkiem stawowym (chrząstką trójkątną). Uszkodzenia i zwyrodnienia tej struktury są źródłem dolegliwości bólowych.

Staw śródnadgarstkowy (*art. mediocarpea*; midcarpal joint) [20.14] tworzą oba szeregi kości nadgarstka, pełniąc funkcję zarówno główki, jak i panewki. Połączenia stawowe kości szeregu bliższego nadgarstka łączą kości łódeczkowatą, księżycowatą i trójkątną jako **stawy międzynadgarstkowe** (*art. intercarpeae*; intercarpal joints). Poszczególne kości szeregu bliższego i szeregu dalszego łączą więzadła **międynadgarstkowe dłoniowe, grzbietowe i międzykostne**.

Stawy nadgarstkowo-śródręczne (*art. carpometacarpeae*; carpometacarpal joints) łączą kości szeregu dalszego nadgarstka z powierzchniami stawowymi bliższymi kości śródręcza. Trzy **stawy międzyśródręczne** (*art. intermetacarpeae*; intermetacarpal joint) powstają przez połączenie ze sobą podstaw II–V kości śródręcza. **Staw nadgarstkowo-śródręczny kciuka** (*art. carpometacarpea pollicis*; carpometacarpal joint of thumb) [20.15, 22.7] jest stawem siodełkowatym, umożliwiającym ruch przeciwstawiania (*oppositio*) kciuka innym palcom i jego odprowadzanie (*repositio*) oraz zgięcie i prostowanie. Staw dwuosiowy.

Staw śródręczno-paliczkowy kciuka [20.16] jest stawem zawiasowym, podobnym do stawów międzypaliczkowych. Wzmacniają go **więzadła poboczne**. **Stawy śródręczno-paliczkowe** (*art. metacarpophalangeae*; metacarpophalangeal joints) [22.8] pozostałych palców to stawy kuliste, czynnościowo dwuosiowe; ruchy obrotu wokół osi pionowej (bierno).

Stawy międzypaliczkowe ręki (*art. interphalangeae*; interphalangeal joints) – jeden dla kciuka i po dwa, bliższy i dalszy, w pozostałych palcach

Układ więzadłowy ręki prawej od strony dłoniowej

Rycina 22

– stanowią połączenie głowy kości paliczka bliższego z podstawą dalszego. Torebki stawowe wzmocnione są silnymi **więzadłami pobocznymi**. Są to stawy zawiasowe.